

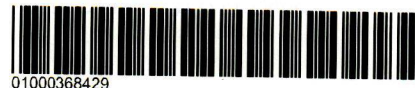
105 254

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

NPU - Generální ředitelství
Došlo: 14.1.2014 10:37
Č. j.: NPU-310/2966/2014
Listů: 1 Příloh: 6

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Středočeský kraj
Zborovská 81/11
150 00 Praha 5 - Smíchov

Mladá RP, s.r.o.
Točítá 1964/34
140 00 Praha 4

Váš dopis značky

Naše značka
MK 56160/2013 OPP
MK-S 5868/2013 OPP

Vyřizuje/linka
Dědková Olga Mgr. / 428

V Praze dne: 03.12.2013

Věc: řízení o prohlášení souboru 44 hangárů (úlů) na letadla na bývalém vojenském letišti v k. ú. Milovice nad Labem a Straky, obec Milovice a Straky, okres Nymburk, Středočeský kraj – rozhodnutí

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 56160/2013 OPP, sp. zn. MK-S 5868/2013 OPP, ve výše uvedené věci.

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Ministerstvo kultury
odbor památkové péče
Maltézské náměstí 1
118 01 Praha 1 - Malá Strana
IČO: 00023671

Příloha: Rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 56160/2013 OPP, sp. zn. MK-S 5868/2013 OPP ze dne 3. 12. 2013.

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, generální ředitelství
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Městský úřad Lysá nad Labem, úsek památkové péče
Městský úřad Nymburk, úsek památkové péče
Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče
Katastrální úřad pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Nymburk
Vlastní

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

MKCRX006NZWW

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: *30.12.2013*

za správnost: *Mgr. Dítěřová*

V Praze dne 3. 12. 2013
č. j. MK 56160/2013 OPP
sp. zn. MK-S 5868/2013 OPP

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče ***prohlašuje*** podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **hangár č. 12 (na vratech č. 10) na pozemku parc. č. 1428, k. ú. Milovice nad Labem, obec Milovice, okres Nymburk, Středočeský kraj, za kulturní památku.**

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče ***neprohlašuje*** podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **soubor 43 hangárů (úlů) na letadla na bývalém vojenském letišti v k. ú. Milovice nad Labem a Straky, obec Milovice a Straky, okres Nymburk, Středočeský kraj, za kulturní památku.**

Soubor věcí je tvořen:

1. hangár na pozemku parc. č. 1376, k. ú. Milovice nad Labem
2. hangár na pozemku parc. č. 1377, k. ú. Milovice nad Labem
3. hangár na pozemku parc. č. 1378, k. ú. Milovice nad Labem
4. hangár na pozemku parc. č. 1379, k. ú. Milovice nad Labem
5. hangár na pozemku parc. č. 1381, k. ú. Milovice nad Labem
6. hangár na pozemku parc. č. 1380, k. ú. Milovice nad Labem
7. hangár na pozemku parc. č. 1383, k. ú. Milovice nad Labem
8. hangár na pozemku parc. č. 1384, k. ú. Milovice nad Labem
9. hangár na pozemku parc. č. 1392, k. ú. Milovice nad Labem
10. hangár na pozemku parc. č. 1393, k. ú. Milovice nad Labem
11. hangár na pozemku parc. č. 1427, k. ú. Milovice nad Labem
12. hangár na pozemku parc. č. 1434, k. ú. Milovice nad Labem

13. hangár na pozemku parc. č. 1435, k. ú. Milovice nad Labem
14. hangár na pozemku parc. č. 1621, k. ú. Milovice nad Labem
15. hangár na pozemku parc. č. 1620, k. ú. Milovice nad Labem
16. hangár na pozemku parc. č. 1616, k. ú. Milovice nad Labem
17. hangár na pozemku parc. č. 750, k. ú. Straky
18. hangár na pozemku parc. č. 751, k. ú. Straky
19. hangár na pozemku parc. č. 752, k. ú. Straky
20. hangár na pozemku parc. č. 761, k. ú. Straky
21. hangár na pozemku parc. č. 760, k. ú. Straky
22. hangár na pozemku parc. č. 763, k. ú. Straky
23. hangár na pozemku parc. č. 764, k. ú. Straky
24. hangár na pozemku parc. č. 768, k. ú. Straky
25. hangár na pozemku parc. č. 769, k. ú. Straky
26. hangár na pozemku parc. č. 771, k. ú. Straky
27. hangár na pozemku parc. č. 772, k. ú. Straky
28. hangár na pozemku parc. č. 1652, k. ú. Milovice nad Labem
29. hangár na pozemku parc. č. 1653, k. ú. Milovice nad Labem
30. hangár na pozemku parc. č. 1651, k. ú. Milovice nad Labem
31. hangár na pozemku parc. č. 1650, k. ú. Milovice nad Labem
32. hangár na pozemku parc. č. 1647, k. ú. Milovice nad Labem
33. hangár na pozemku parc. č. 1648, k. ú. Milovice nad Labem
34. hangár na pozemku parc. č. 1646, k. ú. Milovice nad Labem
35. hangár na pozemku parc. č. 1645, k. ú. Milovice nad Labem
36. hangár na pozemku parc. č. 1640, k. ú. Milovice nad Labem
37. hangár na pozemku parc. č. 1641, k. ú. Milovice nad Labem
38. hangár na pozemku parc. č. 1639, k. ú. Milovice nad Labem
39. hangár na pozemku parc. č. 1638, k. ú. Milovice nad Labem
40. hangár na pozemku parc. č. 1634, k. ú. Milovice nad Labem
41. hangár na pozemku parc. č. 1635, k. ú. Milovice nad Labem
42. hangár na pozemku parc. č. 1633, k. ú. Milovice nad Labem
43. hangár na pozemku parc. č. 1632, k. ú. Milovice nad Labem

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, je účastníkem řízení: Středočeský kraj, Zborovská 81/11, 150 00 Praha 5 - Smíchov, IČ: 70891095; a Mladá RP, s.r.o., Točitá 1964/34, 140 00 Praha 4, IČ: 28989490.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo podnět k prohlášení souboru 44 hangárů (úlů) na letadla na bývalém vojenském letišti v k. ú. Milovice nad Labem a Straky, obec Milovice a Straky, okres Nymburk, Středočeský kraj, za kulturní památku.

Soubor byl tvořen:

1. hangár na pozemku parc. č. 1376, k. ú. Milovice nad Labem
2. hangár na pozemku parc. č. 1377, k. ú. Milovice nad Labem
3. hangár na pozemku parc. č. 1378, k. ú. Milovice nad Labem
4. hangár na pozemku parc. č. 1379, k. ú. Milovice nad Labem
5. hangár na pozemku parc. č. 1381, k. ú. Milovice nad Labem
6. hangár na pozemku parc. č. 1380, k. ú. Milovice nad Labem
7. hangár na pozemku parc. č. 1383, k. ú. Milovice nad Labem
8. hangár na pozemku parc. č. 1384, k. ú. Milovice nad Labem
9. hangár na pozemku parc. č. 1392, k. ú. Milovice nad Labem
10. hangár na pozemku parc. č. 1393, k. ú. Milovice nad Labem
11. hangár na pozemku parc. č. 1427, k. ú. Milovice nad Labem
12. hangár na pozemku parc. č. 1428, k. ú. Milovice nad Labem
13. hangár na pozemku parc. č. 1434, k. ú. Milovice nad Labem
14. hangár na pozemku parc. č. 1435, k. ú. Milovice nad Labem
15. hangár na pozemku parc. č. 1621, k. ú. Milovice nad Labem
16. hangár na pozemku parc. č. 1620, k. ú. Milovice nad Labem
17. hangár na pozemku parc. č. 1616, k. ú. Milovice nad Labem
18. hangár na pozemku parc. č. 750, k. ú. Straky
19. hangár na pozemku parc. č. 751, k. ú. Straky
20. hangár na pozemku parc. č. 752, k. ú. Straky
21. hangár na pozemku parc. č. 761, k. ú. Straky
22. hangár na pozemku parc. č. 760, k. ú. Straky
23. hangár na pozemku parc. č. 763, k. ú. Straky
24. hangár na pozemku parc. č. 764, k. ú. Straky
25. hangár na pozemku parc. č. 768, k. ú. Straky
26. hangár na pozemku parc. č. 769, k. ú. Straky
27. hangár na pozemku parc. č. 771, k. ú. Straky
28. hangár na pozemku parc. č. 772, k. ú. Straky
29. hangár na pozemku parc. č. 1652, k. ú. Milovice nad Labem
30. hangár na pozemku parc. č. 1653, k. ú. Milovice nad Labem
31. hangár na pozemku parc. č. 1651, k. ú. Milovice nad Labem
32. hangár na pozemku parc. č. 1650, k. ú. Milovice nad Labem
33. hangár na pozemku parc. č. 1647, k. ú. Milovice nad Labem
34. hangár na pozemku parc. č. 1648, k. ú. Milovice nad Labem
35. hangár na pozemku parc. č. 1646, k. ú. Milovice nad Labem
36. hangár na pozemku parc. č. 1645, k. ú. Milovice nad Labem
37. hangár na pozemku parc. č. 1640, k. ú. Milovice nad Labem
38. hangár na pozemku parc. č. 1641, k. ú. Milovice nad Labem
39. hangár na pozemku parc. č. 1639, k. ú. Milovice nad Labem
40. hangár na pozemku parc. č. 1638, k. ú. Milovice nad Labem
41. hangár na pozemku parc. č. 1634, k. ú. Milovice nad Labem
42. hangár na pozemku parc. č. 1635, k. ú. Milovice nad Labem
43. hangár na pozemku parc. č. 1633, k. ú. Milovice nad Labem
44. hangár na pozemku parc. č. 1632, k. ú. Milovice nad Labem

Ministerstvo kultury si k předmětnému souboru nejprve vyžádalo stanovisko Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, ve svém stanovisku ze dne 14. 6. 2013, č. j. NPÚ-321/37671/2013, uvedl, že „se letiště nachází severovýchodně od Milovic (k. ú. Milovice nad Labem, Straky), poblíž vojenského areálu Boží

Dar. Jádrem areálu letiště je obdélná vzletová a přistávací dráha o rozměrech 2,5 x 0,5 km na ose východ-západ. Po obvodu plochy se nachází řada vojenských objektů, a to zejména na její severní a jihozápadní straně. Do roku 1991 sloužil areál armádě, od té doby je využíván amatérskými letci a část objektů bez údržby chátrá. Vlastníkem celého areálu i objektů je Středočeský kraj.

Historie místního letiště sahá až do roku 1922, kdy zde byla zřízena letecká povětrnostní stanice. O dva roky později zde bylo již vytvořeno polní letiště a vystavěna první kasárna. Hlavní výstavba však začala na letišti v roce 1949, kdy zde naše armáda vybudovala zpevněnou přistávací dráhu, řídicí věž, dva plechové hangáry a řadu provozních objektů. V roce 1968 pak zabrala celý areál sovětská okupační vojska a na letišti bylo dislokováno velitelství sovětské 131. smíšené letecké divize a sovětský 114. stíhací pluk. V letech 1969-1977 byla podél stávající přistávací dráhy realizována výstavba 44 „zpevněných úkrytů pro letadla“, navrhovaných ryze pro válečné účely. Vzorový projekt pro tyto hangáry (úly) byl vytvořen již v roce 1967, ale k jejich výstavbě do té doby v ČSR nedošlo z důvodu nedostatku finančních prostředků. Hangáry (úly) vystavěné sovětskou armádou v Milovicích se však od vzorového projektu liší velikostí a horizontálním bočním vyústěním vrat pro odvod spalin při startu. Materiál na stavbu hangárů byl dovážěn vlakem ze Sovětského svazu (údajně se jedná o produkty betonárky poblíž Kyjeva na Ukrajině). První úly byly v Milovicích dokončeny v roce 1973. Koncem 70. let byla ještě rozšířena přistávací plocha o jižní dráhu.

Soubor 44 leteckých hangárů (úľů) je rozmístěn nepravidelně podél přistávací plochy ve 13 tzv. rojích, které mají vždy společnou dráhu, směřující k letištní ploše. Hangáry s jednotnou typologií jsou halové prostory o rozměrech 27,6 x 12,8 m a světlé výšce 6,8 m. Vnitřní prostor ve tvaru půlválce má plášť skružové konstrukce, složený z dvojic železobetonových segmentů o šíři 100 cm, opřeny ve vrcholu proti sobě. Segmenty jsou mezi sebou sešroubovány a spáry jsou zevnitř zakryté páskami, zabraňujícími pronikání prachu k letadlům. Vnější stranu pláště kryje hlína porostlá vegetací. Svislé stěny hangárů tvoří železobetonové kvádry o rozměrech v. 67 x š. 245 x h. 57 cm. Vstup zakrývají dvoukřídlá železobetonová vrata o síle 60 cm. Vrata osazená na pojezdech s 2x7 koly se otevírají samospádem a zavírána jsou pomocí tažného zařízení či nákladního auta. Zadní stěna hangáru je otevřena do zalomené chodbičky s pancéřovými vraty, která se otevírala při startování. Na levé straně hangáru je k jeho plášti zvenčí připojena dvojice menších místností, z nichž první sloužila jako příruční sklad munice a druhá jako agregátovna. V interiéru některých hangárů se dochovaly původní azbukové nápisy s pokyny pro piloty a údržbu letadel.

V současné době slouží údajně 24 hangárů pro uskladnění letadel a rogal, 12 hangárů slouží jako sklady. Ostatní hangáry jsou nevyužité.

Stěny hangárů jsou v dobrém technickém stavu, který je dán jejich dimenzováním na odolnost jadernému výbuchu o síle 40 kilotun. Hlavní železobetonová vrata jsou u dvou hangárů zcela zničena a u několika je údajně poškozen jejich podvozek. U většiny hangárů došlo k odcizení pancéřových dveří skladů munice, částí pancířů kryjících podvozky hlavních vrat a původní technologie hydraulického otevírání vrat. U části hangárů jsou rovněž nefunkční zadní vrata pro únik spalin, které uživatelé z bezpečnostních důvodů zajišťují opřením panelů. Na zazeleněných pláštích rostou náletové dřeviny a tráva.

Hangáry (úly) letiště v Milovicích představují zajímavé vojenské stavby, jejichž výstavba byla produktem překotného zbrojení v době studené války. Kromě technických kvalit staveb se jedná i o historický doklad činnosti sovětských okupačních vojsk na našem území. Typizované stavby postavené z materiálu přiváženého vlakem ze vzdálenosti přes tisíce kilometrů byly první svého druhu v naší republice, a sloužily proto jako vzorové pro další letiště (Pardubice, Čáslav, Náměšť nad Oslavou). Výstavba tohoto typu vojenských staveb byla ukončena v polovině 80. let, v souvislosti s omezením nákladů na zbrojení. V Ústředním

seznamu kulturních památek jsou v současné době evidovány pouze dvě památky tohoto druhu: hangáry v Praze Kbélích z 30. let 20. století a hangár v Rakovníku z 50. let 20. století. Prohlášení úlů v Milovicích by tak do ÚSKP doplnilo další vývojovou etapu těchto zajímavých technických staveb.

Regionální hodnotitelská komise ze dne 10. 6. 2013 navrhovaný areál posoudila a vzhledem k jeho rozsahu doporučuje k prohlášení za kulturní památku pouze vybraný exemplář hangáru, nebo jeden roj čítající 2-4 hangáry.

S ohledem na rozdílný stav zachování hangárů Vám doporučujeme vybrat jednu z následujících variant rozsahu navrhované památky:

- 1) jeden ukázkový exemplář hangáru č. 12 (na vratech č. 10) na pozemku parc. č. 1428 v k. ú. Milovice nad Labem
- 2) ukázka malého roje sestávajícího ze dvou hangárů č. 11 a 12 na pozemcích parc. č. 1427 a 1428 v k. ú. Milovice nad Labem
- 3) ukázka velkého roje sestávajícího ze čtyř hangárů č. 29, 30, 31, 32 na pozemcích parc. č. 1650, 1651, 1652 a 1653 v k. ú. Milovice nad Labem.

Ministerstvo kultury podnět vyhodnotilo a v uvedené věci zahájilo správní řízení. Účastník řízení, Středočeský kraj, byl o zahájení řízení vyrozuměn podle § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, dopisem Ministerstva kultury ze dne 25. 6. 2013, č. j. MK 30129/2013 OPP, a byl informován o svých právech a povinnostech v řízení.

Účastník řízení, Středočeský kraj, navrhl nejprve dopisem ze dne 11. 7. 2013, č. j. 101724/2013/KUSK, sp. zn.: SZ_093632/2013/KUSK/2, posléze telefonicky a nakonec opět dopisem ze dne 23. 7. 2013, č. j. 110322/2013/KUSK, sp. zn.: SZ_093632/2013/KUSK/3, prodloužení lhůty ke svému vyjádření nejprve do 26. 7. 2013 a nakonec do 31. 8. 2013 z důvodu termínu zasedání Zastupitelstva Středočeského kraje, na kterém by věc měla být projednána.

Tento důvod považovalo Ministerstvo kultury v souladu s ustanovením § 39 odst. 2) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, za důležitý, a proto účastníkovi řízení usnesením ze dne 26. 7. 2013, č. j. MK 35763/2013 OPP, lhůtu k jeho vyjádření prodloužilo.

Na žádost Ministerstva kultury v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, zaslal své stanovisko k řízení Městský úřad Lysá nad Labem, odbor školství, sociálních věcí, zdravotnictví a kultury, který ve svém dopise ze dne 3. 7. 2013, č. j. ŠSK/40852/13/Nes, prohlášení předmětného souboru věcí za kulturní památku doporučil s odůvodněním, že „je hodnotným příkladem vojenských staveb pocházejících z roku 1973, kdy byly dokončeny první úly. Stěny hangárů se nachází v dobrém technickém stavu. Soubor 44 hangárů (úlů) na letadla reprezentuje vzorový projekt technických staveb, první svého druhu v naší republice a současně je historickým dokladem činnosti sovětských okupačních vojsk na našem území.“

V řízení se dále vyjádřil Městský úřad Nymburk, odbor školství, kultury a památkové péče, který ve svém stanovisku ze dne 8. 7. 2013, č. j. ŠKaPP/060/29373/2013/Van, prohlášení předmětných hangárů za kulturní památku rovněž doporučil s odůvodněním, že „soubor 44 hangárů (úlů) na letadla na bývalém vojenském letišti v k. ú. Milovice nad Labem a Straky je významným příkladem vojenských staveb pocházejících z roku 1973. Soubor 44 leteckých hangárů (úlů) je rozmístěn nepravidelně podél přistávací plochy ve 13 tzv. rojích, které mají vždy společnou dráhu, směřující k letištní ploše. Stěny hangárů jsou v dobrém

technickém stavu. Jedná se o zajímavé vojenské stavby, které kromě technických kvalit představují zároveň i historický doklad činnosti sovětských okupačních vojsk na našem území.“

Dále se na žádost Ministerstva kultury vyjádřil Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, který ve svém vyjádření ze dne 11. 7. 2013, č. j. 095735/2013/KUSK, sp. zn. SZ_095735/2013/KUSK, prohlášení předmětného souboru za kulturní památku rovněž doporučil. Uvedl, že „soubor 44 hangárů se nachází na vojenském letišti (známé pod názvy: letiště Milovice, Mladá, Boží Dar), severovýchodně od Milovic, poblíž vojenského areálu Boží Dar.

Historie tohoto letiště bezprostředně souvisí s historickým vývojem obce Milovice ve 20. století. V roce 1904 byl v Milovicích zřízen vojenský tábor pro výcvik rakousko-uherské armády. V roce 1905 tak nuceně zanikla obec Mladá, jejíž bývalé území je součástí Milovic. V Milovicích byl v roce 1914 vybudován zajatecký tábor zejména pro ruské, srbské a italské válečné zajatce. Vznikl zde tak vojenský hřbitov, kde je pohřbeno údajně cca 6 000 válečných zajatců. Vojenský prostor nadále sloužil i po vzniku republiky. V roce 1922 byla vybudována železniční trať do Lysé nad Labem. V březnu 1939 byly Milovice obsazeny Wehrmachtem, byly zde i jednotky Luftwaffe. Vojenský prostor byl německou armádou v roce 1940 rozšířen o několik obcí, které však nebyly využívány vojensky. Údajně zde také probíhaly utajené zkoušky německých vrtulníků z podzemní továrny v Rabštejně nad Střelou. Na konci roku 1945 převzala prostor Československá armáda. V roce 1950 byl dosavadní vojenský tábor přejmenován na vojenský újezd Mladá. Československá armáda zde sídlila až do 21. 8. 1968, kdy se toto území stalo jedním z prvních cílů sovětských okupačních vojsk. Sídlilo zde velitelství Střední skupiny vojsk. Vojska Varšavské smlouvy se však v tomto území pohybovala ještě před tímto datem v rámci spojeneckého cvičení „Šumava“ v červnu 1968, velitelství vojsk sídlilo tehdy v Mladé a na milovickém letišti byla umístěna sovětská letadla. Sovětská vojska prostor opustila v roce 1991, vládou bylo poté ke dni 31. 12. 1991 rozhodnuto o zrušení vojenského újezdu. Od té doby vznikla řada návrhů na využití tohoto území.

Vlastní historie milovického letiště sahá do roku 1922, kdy zde na původním polním letišti byla zřízena letecká povětrnostní stanice. V roce 1925 se v Milovicích usídlila dělostřelecká balonová rota, která byla v roce 1939 přesunuta do Příbrami, kde se dodnes nachází unikátní balonový hangár. Plný provoz letiště začal v roce 1929, kdy zde již sídlilo několik vojenských leteckých útvarů. V období 2. světové války, kdy bylo letiště okupováno německou armádou - flugplatz Milowitz, bylo údajně prvním letišťem s vybudovanou tvrzenou betonovou přistávací plochou. V roce 1949 vybudovala naše armáda na letišti přistávací dráhu, řídicí věž, dva plechové hangáry a několik provozních objektů. Letiště v Milovicích bylo údajně mezi prvními, na nichž byly vybudované nové betonové vzletové a přistávací dráhy (VPD). V období 50. let bylo toto letiště místem výcviku čs. stíhacího letectva.

Milovické letiště bylo jedním z prvních cílů okupačních vojsk. Ještě v noci z 20. 8. 1968 pobývala na letišti naše vojska, po půlnoci byl však vydán tehdejšími Ministerstvem národní obrany rozkaz o zákazu létání a pokyn k přijetí invazních jednotek. Kolem třetí hodiny ranní již nad letišťem létala okupační vojska, která však nemohla přistát, neboť naše obsluha letiště vypnula navigační zařízení. V období okupace sovětskou armádou došlo k dalšímu stavebnímu rozšíření letiště, stávající betonová dráha byla prodloužena na cca 2 500 m a rozšířena na 80 m a stala se tak jednou z největších letištních drah ve střední Evropě. Na letišti sídlil pluk se stíhacími letadly MIG, velitelství sovětské 131. smíšené letecké divize a sovětský 114. dopravní letecký pluk. Letiště tak mohlo přijímat i těžká dopravní a transportní letadla ze SSSR. V letech 1969 - 77 bylo vybudováno 44 hangárů (úlů) - zpevněných úkrytů pro letadla. První úly byly dokončené v roce 1973. Vzorový projekt pro tyto hangáry vznikl již v roce 1967, ale nebyl tehdy realizován. Dnes je letiště využíváno z většiny leteckými kluby

(24 hangárů) a slouží tak doposud vlastnímu účelu, 12 hangárů slouží jako sklady, zbývajících 8 hangárů je bez využití. Letištní plocha je také využívána k pořádání různých akcí.

Navrhovaný soubor sestává ze 44 hangárů, které jsou sestavené do 13 tzv. rojů kolem letištní plochy. Hangáry jsou typologicky shodné stavební objekty. Dispozice hangáru je halový prostor o rozměrech cca 27,6 x 12,8 m a výšce 6,8 m. K vlastní hale přiléhá místnost pro municí a místnost pro agregát. Hangáry jsou provedené stavebně zajímavou konstrukcí. Vnitřní prostor haly je sestavený z dvojic skružených železobetonových segmentů šíře 1 m, řazených za sebou. Tyto stavební dílce byly dováženy vlakem z tehdejšího SSSR. Segmenty jsou sešroubované a spáry překryté izolačními páskami. Z vnějšku je tato konstrukce pokrytá pásy hlíny s vegetací. Konstrukce je tak chráněna proti vnějším vlivům a zároveň maskovaná v krajině. Vstup do hangárů je zabezpečený masivními dvoukřídlými železobetonovými vraty o tloušťce 60 cm. Vrata jsou osazená na pojezdech. Vrata se otevírají samospádem a zavírají tažným zařízením nebo s pomocí těžkého vozu. Některé hangáry mají poškozená hlavní vrata, u většiny hangárů jsou však odcizené pancéřované dveře do skladu munice. Přestože stavby hangárů jsou přibližně čtyřicet let staré a neprošly žádnou stavební obnovou, jsou doposud díky své jednoduché, ale bytelné konstrukci dimenzované proti jadernému výbuchu, v dobrém stavebně technickém stavu.

Soubor 44 hangárů na letišti Milovice představuje celistvě dochovaný soubor staveb, které jsou hlediska památkové péče dokladem historického vývoje vojenského letectví. Stavební konstrukce hangárů je ukázkou dobového technického řešení účelových vojenských staveb. Přestože se jedná o stavby realizované okupačními vojsky, z hlediska památkové péče se jedná o dnes již historický doklad související s dějinnými událostmi a doklad výstavby vojenských objektů. Milovické úly byly prvními stavbami tohoto druhu na našem území a staly se vzorem pro výstavbu v dalších lokalitách. Stavby leteckých úlů se vyskytují i v jiných místech na území ČR. Pozvolně jich však ubývá. Z historického hlediska je milovické letiště jakožto celek významným místem v novodobých dějinách naší země, v noci na 21. 8. 1968 bylo jedním z prvních cílů okupačních vojsk a místem, kde se naše armáda snažila tomuto útoku vzdorovat.“

Dále Ministerstvo kultury obdrželo vyjádření Vojenského historického ústavu Praha, ze dne 13. 6. 2013, ve kterém se uvádí, že „potřeba výstavby zodolněných objektů na ochranu techniky a personálu na Milovickém letišti se již objevila ve 2. polovině 60. let na základě zkušeností z Berlínské a Karibské krize, z probíhající války ve Vietnamu. Konkrétně se tato otázka poprvé projednávala na operativní poradě ministra národní obrany na počátku ledna 1968 za účasti nejvyšších vojenských představitelů (ministr obrany, náčelník Generálního štábu, náčelníci správ a velitelé druhů vojsk a služeb). Materiál, jenž předložil velitel letectva a PVOS byl zpracován během roku 1967 a rozebíral v něm několik závažných problémů. Hlavními z nich byly: zkracování norem dosažení bojové pohotovosti, zvýšení odolnosti operačních a bojových sestav letectva a PVO, zabezpečení možnosti vést frontovým letectvem činnost do potřebné hloubky operačního učenění nepřítele a vojsky PVOS a frontové PVO vést účinný boj s nízkoletícími cíli. Zvýšit odolnost sestav letectva a PVO hodlalo velení vyřešit rozsáhlou dostavbou vojenských letišť západně od čáry BRNO-PARDUBICE. Vycházelo z předpokladu, že hlavní úhrozbou pro čs. letectvo na letištích od prvních okamžiků války je taktické letectvo pravděpodobného nepřítele (v té době letecké svazy NATO) a v případě použití jaderných zbraní i jeho operačně taktické rakety. Stávající vojenská mírová a polní (válečná) letiště rozdělila podle důležitosti do tří kategorií. V první se nacházelo 9 letišť. Tato letiště měla být budována z hlediska úkrytí bojové techniky a živé síly tak, aby byla zajištěna činnost letectva z nich i v podmínkách aktivní činnosti nepřítele proti letectvu na letištích. Měly být vybudovány úkryty pro 2/3 letounů útvaru rozptýlené v prostoru letiště v

přiměřené vzdálenosti od obou konců vzletové dráhy a jeden vzdálený rozptylový prostor pro zbývající třetinu. Kromě toho mělo být letiště vybaveno zodolněným velitelským a spojovacím stanovištěm, úkryty pro personál a klamnými rozptylovými prostory. Letiště druhé kategorie (většinou záložní se zpevněným povrchem) byla budována stejným způsobem, ovšem bez zodolněného velitelského stanoviště, zkrácených startovacích drah v prostorech rozptylu, zodolněných skladů LPH atd. Do třetí kategorie patřilo dalších 11 záložních travnatých letišť předurčených k rozptýlení operační sestavy. Na nich měla být budována úkryty pro letouny jen v omezeném rozsahu. Předpokládaný investiční záměr rozložený až do roku 1975 byl stanoven ve výši 810 milionů tehdejších korun. Za vzorovou stavbu bylo původně vybráno letiště v Bechyni, avšak okupace Československa a nedostatek finančních prostředků tento záměr změnil. S výstavbou se začalo na letišti v Milovicích, kde bylo dislokováno velitelství sovětské 131. smíšené letecké divize a sovětský 114. stíhací pluk. Původní záměr výstavby z roku 1967 již neprobíhal v následujících letech v takovém rozsahu, jak se předpokládalo. Po zběžném průzkumu současného stavu letišť první kategorie se doporučuje zachovat systém úkrytů na letišti v Milovicích v největším možném rozsahu. Letiště v Žatci neexistuje (vybudována průmyslová zóna), letiště v Hradčanech a v Bechyni nemají zdaleka dochovaný systém jako je v Milovicích. Jedině letiště v Českých Budějovicích se svým stavem přibližuje Milovicím. Čáslav a Náměšť nad Oslavou využívá AČR.“

Mladá RP, s.r.o. se dopisem ze dne 9. 8. 2013 přihlásila do řízení o prohlášení předmětného souboru věcí za kulturní památku jako další účastník řízení. Jako důvod uvedla, že „je na základě nájemní smlouvy uzavřené dne 14. 12. 2010 se Středočeským krajem, se sídlem Praha 5, Zborovská 11, IČ: 70891095, nájemcem nemovitostí a budov nacházejících se mj. v areálu letiště Boží dar - Milovice. V současné době probíhá u Ministerstva kultury ČR (dále jen „MK ČR“) řízení o prohlášení části nemovitostí, které společnost Mladá RP, s.r.o. užívá na základě uvedené nájemní smlouvy, za kulturní památky v souladu s ustanoveními zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

Vzhledem k tomu, že uvedené řízení u MK ČR se zásadním způsobem dotýká výkonu nájemního práva nájemce podle výše uvedené nájemní smlouvy, žádáme, aby společnost Mladá RP, s.r.o. jako dotčená osoba byla v souladu s ustanovením § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, považována za účastníka uvedeného řízení, a aby o jejím účastenství bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 28 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.“

Skutečnost, že Mladá RP, s.r.o. je nájemcem předmětných věcí vyplývá i z dopisů Středočeského kraje, ze dne 1. 8. 2013, č. j. 117308/2013/KUSK či ze dne 26. 8. 2013, č. j. 126152/2013/KUSK.

Ministerstvo kultury tedy usnesením ze dne 3. 9. 2013, č. j. MK 38097/2013 OPP, přibralo do daného správního řízení dalšího účastníka (Mladá RP, s.r.o.) se všemi právy a povinnostmi, které s danou věcí souvisí.

Nový účastník řízení, Mladá RP, s.r.o., byl o zahájení řízení vyrozuměn podle § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, dopisem Ministerstva kultury ze dne 5. 9. 2013, č. j. MK 40886/2013 OPP, a byl informován o svých právech a povinnostech v řízení.

Mladá RP, s.r.o. Ministerstvu kultury zaslala své vyjádření ze dne 16. 9. 2013, ve kterém prohlášení předmětného souboru hangárů za kulturní památku nedoporučila s odůvodněním, že „soubor 44 hangárů na letišti Milovice stejně jako celá lokalita Božího Daru především za dobu působení okupačních vojsk utrpěly značných ekologických škod, které se nevyhnuly ani předmětným hangárům. Jakkoli devastaci bývalého VVP Mladá započala odcházející sovětská armáda, na současný žalostný stav budov a pozemků mělo vliv

mimo nepovedené privatizace rovněž trvalé zneužívání oblasti různými subjekty - zloději, zakladateli nepovolených skládek a v neposlední řadě i např. paintballovými fanoušky a zájemci o vojenskou techniku, což se dotklo i dnes opomíjené letištní plochy. Naprostá nepřehlednost území daná množstvím náletových dřevin, které jsou taktéž důkazem absence jakýchkoli základních principů údržby, bohužel poskytly dostatečné přítmí pro veškeré nevíтанé aktivity.

Boží Dar - část bývalého vojenského a výcvikového prostoru Mladá tvoří z architektonického hlediska nahodilá zmeť objektů bez architektonické, urbanistické ale i kulturní nebo historické ceny. Samotné hangáry, tzv. úly disponují zajímavou, ale bohužel mono účelovou, architekturou, těžko v budoucnu využitelnou. Z hlediska celkového urbanistického konceptu jsou proto tyto stavby spíše překážkou budoucího rozvoje.

Architektonicko-urbanistická studie revitalizace území z doby podání nabídky do veřejné soutěže na využití předmětné lokality (2009) nicméně počítá se zachováním jednoho až dvou kompletně opravených a adaptovaných úlů, jako svědků minulosti. Jejich plánované využití je pro účely vědeckotechnologického parku, výstavních a kulturních prostor.

Z výše uvedeného je patrné, že adaptace úlu by byla při jeho vyhlášení kulturní památkou nemožná a s tím i jeho smysluplné využití. Vzhledem k výši investice do obnovení (nikoli údržby) původního stavu hangáru, která je námi odhadována na min. 10.000.000,- Kč / hangár, přičemž vycházíme z reálného stavu objektů, které z 22% postrádají funkční přední železobetonová vrata, ze 77% postrádají boční pancéřová vrata do strojovny, z 25% postrádají funkční zadní vrata, ze 100% postrádají původní technologii - výbavu, a ve 100% případů jsou rovněž vlivem eroze, kontaminace či vandalství poškozeny, považujeme za přínosné, určit v součinnosti s vlastníkem budov, tj. Středočeským krajem 1-2 úly, které by byly zachovány a zrekonstruovány, nikoli však jako kulturní památky, ale pro účely kulturně-vědecké. Za tímto účelem by byl podepsán dodatek k Nájemní smlouvě mezi Středočeským krajem a Mladá RP, s.r.o..“

Účastníci řízení byli v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, informováni v dopise ze dne 2. 10. 2013, č. j. 46110/2013 OPP, o tom, že již byly shromážděny všechny podklady pro rozhodnutí a byli vyzváni, aby se vyjádřili jak k nim, tak ke způsobu jejich zjištění, případně navrhli jejich doplnění v zákonem stanovené lhůtě.

Zástupce účastníka řízení (Mladá RP, s.r.o.) se s podklady k rozhodnutí osobně seznámil na Ministerstvu kultury dne 7. 10. 2013. Do protokolu uvedl, že aktuální stanovisko zašle písemně. Ve stanovisku ze dne 18. 10. 2013 uvedl, že „soubor 44 hangárů na letišti Milovice stejně jako celá lokalita Božího Daru je tvořena z architektonického hlediska nahodilou zmeť objektů bez architektonické, urbanistické ale i kulturní nebo historické ceny. Architektonicko-urbanistická studie revitalizace území vypracovaná renomovaným ateliérem SEA (Studio ekologické architektury) v r. 2011 počítá se zachováním jednoho až dvou kompletně opravených a adaptovaných úlů v severozápadním rohu letiště (dle výše uvedeného číslování se jedná o úly 1 a 2), jako svědků minulosti. Ztotožňujeme se taktéž s vyjádřením zpracovatele územního plánu Milovice, spol. Knesl+Kynčl s.r.o., který uvádí, citují: „Lze tedy říci, že uvažované prohlášení za kulturní památku by znehodnotilo celé území (...). To lze považovat za plýtvání územím (...).“

Zástupce účastníka řízení (Středočeský kraj) se s podklady k rozhodnutí osobně seznámil na Ministerstvu kultury dne 14. 10. 2013. Do protokolu uvedl, že aktuální stanovisko rovněž zašle písemně. Ve stanovisku ze dne 12. 11. 2013, č. j. 164429/2013/KUSK, uvedl, že i nadále s podnětem k prohlášení předmětných hangárů za kulturní památku nesouhlasí.

Během hodnocení Ministerstvo kultury zvážilo výše uvedené podklady jednotlivě i ve vzájemných souvislostech. Po pečlivém zvážení rozhodlo o prohlášení hangáru č. 12, který má na vratech č. 10 a nachází se na pozemku parc. č. 1428 v k. ú. Milovice nad Labem. Ministerstvo kultury ze souboru 44 totožných hangárů vybralo jeden reprezentativní vzorek a ten prohlašuje za kulturní památku jako vzorový exemplář dokumentující dobové technické řešení účelové vojenské stavby, která se jako první svého druhu v naší republice postavila právě na letišti v Milovicích a sloužila pak jako vzorová i pro další letiště. Tento hangár prohlášený za kulturní památku představuje doklad činnosti sovětských okupačních vojsk na našem území. Důvodem výběru pouze jednoho reprezentativního exempláře hangáru pro prohlášení za kulturní památku je skutečnost, že všechny hangáry jsou typologicky shodné stavební objekty. Soubor všech 44 hangárů je velmi rozsáhlým souborem identických staveb, a to jak po stránce stavební, tak i technické. Proto Ministerstvo kultury považuje za zbytečné prohlašovat za kulturní památky všechny tyto shodné stavby a vybralo pouze jeden reprezentativní vzorek, na jehož prohlášení za kulturní památku však trvá. Podstatná je rovněž i skutečnost, že se všechny hangáry do dnešní doby dochovaly v různém stavu, některým např. již chybí hlavní vstupní vrata.

Účastník řízení Mladá RP, s.r.o. ve svých dopisech uvádí, že plánuje zachování jednoho až dvou kompletně opravených a adaptovaných úlů, které by byly využity např. pro účely vědeckotechnologického parku, přičemž oprava a adaptace těchto úlů by byla po jejich prohlášení za kulturní památky nemožná. Ministerstvo kultury s tímto tvrzením nesouhlasí a považuje ho za účelové, protože obnova kulturních památek, prováděná v souladu s platnou legislativou, je zcela běžnou činností a naopak Ministerstvo kultury jen uvítá, když bude některý z hangárů opraven a adaptován např. pro účely vědeckotechnologického parku. Opravě a adaptaci kulturní památky, pokud nedochází k narušení její památkové hodnoty, prohlášení za kulturní památku nebrání. Opravit a adaptovat je však možné i jakýkoliv jiný hangár neprohlášený za kulturní památku.

Ministerstvo kultury dospělo k závěru, že předmětný hangár č. 12 na pozemku parc. č. 1428 v k. ú. Milovice nad Labem je technicky kvalitní stavbou, která se do dnešní doby po stavební stránce dochovala v téměř kompletní podobě. Tento hangár svým umístěním, charakterem, architektonickou i technickou podstatou a mírou dochování autentických detailů splňuje podmínky pro prohlášení věci za kulturní památku ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Dále Ministerstvo kultury rozhodlo o neprohlášení ostatních 43 hangárů v k. ú. Milovice nad Labem a Straky za kulturní památku, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Důvody tohoto neprohlášení za kulturní památku jsou uvedeny výše.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008

Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Petra Ulbrichová

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: hangár č. 12 (na vratech č. 10) na pozemku parc. č. 1428, k. ú. Milovice nad Labem, obec Milovice, okres Nymburk, Středočeský kraj - kopie katastrální mapy s vyznačením umístění věci; nedílná součást tohoto rozhodnutí

